

Милутин Ж. Павлов

РОМАН О ТРУСНОЈ ПАМЕТИ ЗБИЉЕ У ТРАЈАЊУ

(Ђорђе Писарев: *На месечевом мосту*, Агора, Зрењанин – Нови Сад, 2022)

И тако, док са пуно пажње ишчитавањем наилазим на детаље књижевне топонимије Ђорђа Писарева, успутно разазнајем егзистенцијалну географију оцртану животним менама, не само личним. Џунгла је у нама, а писац, и у овом случају, може имати улогу ботаничара и изиграну фацу биолога. Писарев клошнира у свим правцима и сав је у глибу ћилибарске смоле златно прозирне са свих страна. Наднет над пошастима, уклетом грозоморијом, проклетим утварама и злим наканама, он је укрштеним баснописом и приповедним финесама осликао још увек дивљу низину не само људске образине у подвалним керефекама над којима се шире смицалице и белосветске лажи. Писарев писањем увећава вирусну кап и разговорно, опет, у разним правцима циркуске вратоломије, упитно трага зашто

свеи више никада неће бити исти илити налик оном дојучерашњем, пре него што га је вирус сирефио у емоције! Да, на позоришној бини мењају се кулисе и костими, али гесте актера међу тим кулисама су вазда сличне. Елем, Албер Ками је написао *Куиу*, разјаснио је како се она настањује пред очима становника који су убеђени да *вешар њреноси заразне клице*. Да ли је ноћ пуног месеца над становницима *Вирус сишија* дописно блиска француском романсијеру? Јесте.

У роману Ђорђа Писарева настаје драма изолације када *Градско зеленило* мења назив своје фирме и фарба се у *Градску шмину* разносећи, у равномерним временским интервалима, храну грађанима, *уколико неко не отвори вратиа шој дана осшане лпан*. Али зато су ту књиге давно разголићене књижевности уз Тарзана и раскалашно несташну девојку Џејн са, опет, романтичним пустоловинама Тарзана међу мајмунима, јер, успутно речено, и Стивенсонова острва са благом јесу *феномен који се не сме њрескочиши*, наравно, без Тарзана. Робинсона и Гуливера овога пута нећемо спомињати да нам не би замерио онај белосветски лажов Минхаузен.

У марним описанијима Ђорђа Писарева и *биљка у скромној саксији* забавља самотног читаоца уз маштовито загонетне сумрачне џунгле осмишљене у илустрованој кубатури месечарске маште Настасје Писарев. Ђерка Настасја и у овом роману ислеђује очев описни случај. Да ли из наслућеног случаја склупчане планете капље нафта исцеђеног неба над пустињом, без кишне капи или песак постаје, изнова,

сатни механизам? А, можда су, голубови *пресџали да леџе и вешџом мимикријом у љодземљу глуме пацове.*

Подсећа нас Писарев на градске фасаде сабласно напуштених зградурина осликаних руком Ђорђа де Кирика, уз епилогно сонгирање стихова као у давним представама Бертолда Брехта, уз напомену *да на Новом Зеланду има више оваца него људи.*

Вешто умеће Ђорђа Писарева јесте *каџеџорија Нечеџа без краја* у очима бандо-главе магареће стварности: што пандемија дуже траје – умножавају се симптоми. Нимало наивна дијагноза, што би епилогно, намерно, зафрљачио пером Писарев: *На крају, било је довољно да човек буде жив, ља да џо буде знак да је смрџно болесџан.* Ко је ту коме загубљен, ако већ ниси, управо, ти себи самом, како би заковрнуо и Џон Барт спрам доконих фркаџија Џејн Остин. Писарев пише о сивилу које се може назвати животом уз свињске оборе и кокошињце, његов је заковрн. Зар вам се не чини, дична господо, да таворимо у најезди свеколиког страха разасути *љо својим мрачним сџановима*, међу чијим зидовима се још увек може дисати, дискретно? Језик романа је у фином стилу ироничног вешераја распричан, док ти попут Старог Мачка, опет, у роману, чекаш да се *џелесни риџам изједначи са риџмом свемира.* Хроника земаљских дана се инвентарише и с оне баналне стране уз слушалице у ушима док ти се у главу улива комплет *Ларусине енциклоџеџије.*

Писарев јесте, да отворимо карташки шпил стварања до задње карте, стилски адут, који је без премца у српској књици, сав у синтези стилова. Његове тетиве у одапињању стреловите реченице крећу се од фантастике до хиперреалистичког наратива. Њему је, са те стране, равна само поетика Попа Д. Ђурђева. Дијаметрална блискост у тоталној различитости.

Роман распричава пристиглу олују сабласно интригантне тишине. Међаве су ледене. Оркански ветрови веслају лађу орахове љуске. Док читаш, ослухнуто слутиш ехо ораха који се котрља низ кров и мукло пада у дубоку траву.

Писац марно застаје пред празнином у пуном незнању грађанских душа, ламентирано загледан у Галаксију, *узалудно љокушавајући да изнова љокрене часовник свој живоџа.* Да ли је ово роман апсурда или је књига само дописана да нам се прикаже како *књижевност може да доџусџи, и данас, љричу у којој се љонављају чудеса љрвобџињоџ, необичноџ, џајноџ, недосџижноџ.* Ако је то централна греда његове књижевне куће, а јесте, опет, вредан је синопсис за разумевање његовог романескног штива и, наравно, успутно, ваља нам издржати ударе реалија о ту исту греду. У сваком случају, ово штиво написала је рука заражена животом; заморно срце над тајном испреплетаних мисли када једним загледом у тмину схватиш *да на небу има више звезда него зрнаца љеска на Земљи.* Усталом, робови смо ко зна чега, довољно речено како би схватили, како смо мало сати и дана, месеци и година *љровели слободни и неџџеређени.* Закопани се рађамо да бисмо изнова били закопани. Писарев пише о пртљажном терету наших година чије боје приписујемо рођенданима.

Доколице животног заточеништва јасно казују *да за добру џишину нема лошеџ звука.* Писарев описно муњевито црта. Његова реченица уме да се врати загубљеном коферу и да га пртљажно комплетира са станичним пероном романа. Књижевна лупа овога писца као балон лебди изнад џунгле којом се тешимо. Да, тако је зло

йосејано на йлодном йлу доколице. Албер Ками би засигурно дао за право Писареву како Француска је само мий, баш као Айландида... Андре Малро би се замислио, али би поуздано климнуо главом. Писарев уме реченично да стрипује, речима да дрибљује. Вирусно је засут смелим и дрским књижевним умећем, он је калуђер који ваљано претреса сопствени манастир не би ли спознао усликане светитеље на фрескама чије дивотне тајне светлуцају Свемиром. Да, Писарев јесте писац језгровног ораха.